SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 168. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 2, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ВЕРЕСНЯ 1992. Ч. 168. РІК XCIX.

ВДОСКОНАЛЮЮТЬ ЯЛТИНСЬКІ ДОМОВЛЕНОСТІ

Київ (УНІАР). — Тут у неділю, 30-го серпня, відбулася робоча зустріч державних делегацій України і Росії для вирішення проблем розподілу Чорноморської фльоти. Українську делегацію очолив заступник голови Верховної Ради України Василь Дурдинець, а російську — голова Верховної Ради Росії Юрій Яровий. Сторони обговорили конкретні пункти ялтинських домовленостей щодо принципів формування військово-морських сил України та ВМС Російської федерації на базі Чорноморської фльоти.

Сторони обмінялися своїм баченням пріоритетів у реалізації ялтинських угод, опрацювали проєкт угоди між Україною і Росією про військово-морську символіку Чорноморської фльоти на перехідний період. Проєкт мають ще вивчити президенти обидвох держав. Наступна зустріч делегацій відбудеться у Москві в першій половині вересня.

Пресовий центр міністерства закордонних справ України поширив заяву з запереченням чуток, що нібито є вже проєкт договору з Росією, який не відповідає інтересам України. У спростуванні пояснюється, що Україна ніякого проєкту договору не мала, але міністерство закордонних справ Російської Федерації такий проєкт підготувало й надіслало до Києва міністрові закордонних справ України та іншим керівникам, з метою вивчення і висловлення своїх пропозицій. Українська сторона розпочала працю над своїм проєктом договору, виходячи з національних інтересів України.

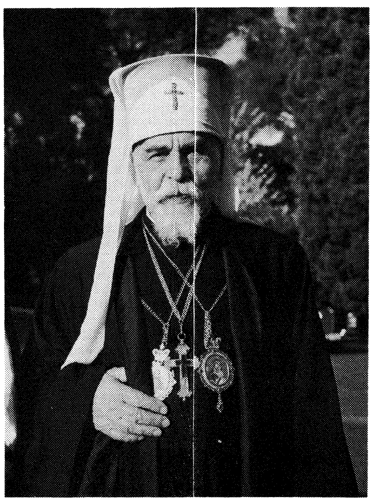
Оприлюднена також заява міністерства оборони України, у якій спростовуються повідомлення російської преси, що в Нагірному Карабасі збито літак з пілотом-українцем. Міністерство Оборони заявило, що жоден військовослужбовець українських збройних сил не бере участи у конфлікті навколо Нагірного Карабаху.

ВІДБУВАЄТЬСЯ ВРОЧИСТЕ ПЕРЕПОХОВАННЯ ОСТАНКІВ ПАТРІЯРХА УГКЦ ЙОСИФА СЛІПОГО

Львів. (УНІАР). — Тут 28—29-го серпня відбулася врочиста церемонія перепоховання тлінних останків Патріярха УГКЦ Йосифа Сліпого, які згідно з його заповітом перевезені з Риму до Львова, щоб поховати їх у рідній катедрі св. Юра у Львові. Процесія з домовиною обійшла Львів, зупиняючись у місцях, пов'язаних з діяльністю Патріярха. На кожній такій зупинці відправлялися Служби Божі та зібрання, під час яких промовці розповідали присутнім про життя і діяльність Патріярха Й. Сліпого. Була зупинка й біля колишньої тюрми НКВС, де він був ув'язнений 1945 року і звідки його відправили на багато років в сибірську каторгу. Про його подвижницьку діяльність і велике терпіння розповідали також політичні в'язні, які відбували разом з ним каторгу й вижили. Процесія тривала цілий день і зупинилася перед собором святого Юра, у якому домовину поставили, щоб вірні могли попрощатися з Патріярхом.

Наступного дня, 29-го серпня, була відправлена соборна Панахида.

В урочистій церемонії перепоховання взяв участь Патріярх УАПЦ Київський і всієї України Мстислав, численні гості з України й діяспори, представники закордонних амбасад, папський нунцій Антоніо Франко, керівники інших українських конфесій.

Блаженніший Патріярх кардинал Й. Сліпий.

У приміщенні Львівського Політехнічного інституту 28-го серпня відбулася наукова конференція, присвячена перенесенню тлінних останків Патріярха УГКЦ Йосипа Сліпого. Конференція розпочалася з Богослужения з участю студентського хору. Єпископ УГКЦ Павло Василик зачитав привітання від голови УГКЦ Патріярха і кардинала Мирослава-Івана Любачівського. Релігійні та світські науковці розповіли про діяльність Патріярха Йосифа Сліпого як у сфері богослов'я, так і на терені культури в Україні. На закінчення конференції хор виконав гимн „Боже Великий, Єдиний, нам Україну храни".

Президент України Леонід Кравчук також взяв участь у церемонії перепоховання тлінних останків Патріярха УГКЦ Йосипа Сліпого.

Поминальне слово промовив Патріярх УАПЦ Мстислав. Вшанувати пам'ять Патріярха УГКЦ Йосифа Сліпого прийшли понад мільйон вірних і продовжують прибувати все нові й нові прочани. Глава УГКЦ Мирослав-Іван Кардинал Любачівський оголосив, що доступ до труни буде відкритий для всіх бажаючих доти, поки всі не попрощаються з тілом покійного. Львівська Обласна Рада ухвалила рішення про перенесення перепоховання з 29-го серпня на невизначений термін. Пропозицію узгоджено з ієрархами УГКЦ.

У соборі св. Юра 29-го серпня відбулася свята Літургія, яку відправив голова УГКЦ Кардинал Любачівський спільно з архиєпископом Максимом Германюком з Вінніпегу, єпископом Ізидором Борецьким з Торонто, архієпископом Володимиром Стернюком, єпископами Львівськими та Івано-Франківськими. Мирослав-Іван Любачівський виголосив проповідь.

АКСЬОНОВ ПРОГОЛОСИВ КРИМЧАН НАЦІЄЮ

Симферопіль (УНІАР). — Тут у середу, 19-го серпня, російський письменник Василь Аксьонов, автор роману „Острів Крим" зустрівся з кримчанами. Під час зустрічі він повторно наголосив, що кримчани — це не належність до місця проживання, а національність. А якщо є нація, то має бути і своя держава.

Російська інформаційна агенція „Нега" 19-го вересня повідомила, що адмірал Касатонов наказав до 1-го вересня звільнити з військово-морської фльоти усіх офіцерів, які присягнули Україні. Він також заявив, що не потерпить проукраїнських настроїв на Чорноморській фльоті.

Над Верховною Радою Криму у Симферополі ще й досі повіває червоно-синій прапор Совєтської України.

У вівторок, 18-го серпня, в Севастополі біля штабу Чорноморської фльоти відбувся мітинг на захист Касатонова. Особи, які зібралися під Андреєвським прапором та прапором військово-морських сил СССР вимагають залишити І. Касатонова на його посаді, хоч ніхто його і не звільняв.

У Симферополі приблизно 100 борців за Республіку Крим провели збори. Як повідомляє „Незавісімая Газета" з 19-го серпня, промовцями були переважно особи похилого віку, а їхні промови носили антиукраїнський характер з різкими нападами на Президента Л. Кравчука. Голова Всекримського руху виборців за Республіку Крим Ніколай Тюряєв заявив, що „Україна окупує нас, а Росія нас зрадила". На його думку „Крим ніколи не був і не буде українською землею, це — споконвічно російська земля". Промовці вимагали виводу з Криму всіх частин української армії.

Учасники зборів заявили, що їхій рух ставить за мету відокремити Крим від України після чого будувати з нею відносини на договірній основі. Вони вважають, що на півострові повинна діяти тільки конституція Республіки Крим і закликали мешканців не приймати

(Закінчення на стор. 4)

Україна не порушує санкцій ООН проти Юґославії

Київ. — Агентства „Укрінформ" і ТАСС повідомили, що речник міністерства закордонних справ України категорично заперечив поголоски й деякі несовісні інформації західніх пресових агенцій, що, мовляв, Україна, порушуючи накладені проти Югославії Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй, доставляла своїми кораблями по ріці Дунай товари, а також зброю і запасні частини, до портів союзної республіки Югославії (Сербії і Чорногори).

В заяві міністерства закордонних справ України сказано, що урядові чинники і державні органи безпеки перевірили ці повідомлення, невідомо ким заподані для західних кореспондентів, але нічого у цих повідомленнях немає правдивого хіба те, що в липні і серпні цього року кораблі малого калібру української річкової фльоти користувалися переходовим дунайським портом в Сербії, Прахово, для достави вимінних товарів невійськового значення, які пізніше переладовувано на поїзди і перевозилось залізницею до міста Скопле в Македонії.

Вся ця торговельна виміна не суперечить рішенням і санкціям Ради Безпеки ООН. Міністерство підтверджує, що Україна твердо придержується зобов'язань і рішень ООН і немає наміру порушувати цих санкцій встановлених проти майже неіснуючої Югославії.

Українець винайшов ліки для лікування рака

Київ. — Тут у ч. 7 журналу „Жінка" вміщена інформація про незвичайний препарат біодозин. Винайшов його Петро Телюк із селища Позняки, що біля Києва. Винахідник сам розповідає про це так:

„До біодозину я йшов довго і важко. Коли повернувся з армії — тяжко захворів батько. Рак, вичитав я у довідниках, хвороба невиліковна. Та обклався довідковою літературою з цього питання, почав працювати. Треба сказати, що, мабуть, щось передала в спадок і прабабця, яка всіх у селищі рятувала від усіляких недуг напоями з трав.

Спочатку була мета: створити препарат, який би знищував в організмі ракові клітини. Двадцять років пішло на пошуки та експерименти, заки з'явився біодозин, рецепт якого, до речі, десять років пролежав 'під сукном'. Та коли на рак легенів захворів мій найближчий товариш, я твердо вирішив: треба ризикнути. Ефект був вражаючим. Товариш, якого виписали з лікарні додому помирати, через два місяці повернувся на роботу".

На запитання, на чому грунтується терапевтична дія біодозину Телюк відповів: „Сам я дотримуюся думки про вірусну природу

(Закінчення на стор. 4)

Іван Плющ говорить про політику Росії

Москва. — Голова Верховної Ради України Іван Плющ дав інтерв'ю для московської газети „Труд". „Я все більше переконуюся, — сказав керівник українського парляменту, — що в Росії продовжують існувати сили, які хочуть зіштовхнути в кривавий ворожнечі наші народи". При цьому І. Плющ мав на увазі послання російського адмірала Калініна керівникам урядів Співдружности Незалежних Держав, в якому той застерігає, що на Чорноморській фльоті нібито „невдовзі можливий кривавий інцидент". Це твердження адмірала, на думку І. Плюща, слід трактувати як намагання антиукраїнських сил в Росії, котрі не хочуть стабілізації в українсько-російських стосунках і „постарому розглядають Україну в ролі „молодшого брата".

„Не заважайте будувати нашу суверенну державу" — заявив І. Плющ і додав, що великодержавною хворобою хворіють не тільки „колишні". Дехто і з теперішніх керівників Росії також ніяк не годен позбутися цього небезпечного вірусу.

Говорячи політичне і соціяльно-економічне становище України, голова Верховної Ради в цілому оцінив ситуацію як „задовільну".

Громада Олбанської Округи відзначить першу річницю Незалежности України

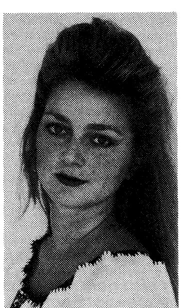
Олбані, Н. Й. (Д.К.) — Заходом Окружного УККА Олбанської Округи та довколишніх відділів УККА і організацій 20-го вересня ц.р. відбудеться святочна академія для відзначення першої річниці Незалежности України в приміщенні Українського Клюбу у Вотервліт о год. 4-ій по полудні.

В програмі свята крім української молоді організацій Пласту та СУМ, візьмуть участь артисти з України Оля і Михайло Стащишин, які виступлять з відповідними точками народних пісень, рецитацій та музики українських композиторів. Чистий дохід з імпрези призначений на Українську амбасаду в Америці.

Напередодні річниці в неділю, 23-го серпня в українських церквах були відправлені Богослуження в наміренні українського народу та спільний Молебень при участі місцевих священиків і численної української громади.

СОЮЗІВКА ЗАПРОШУЄ НА ЗАКРИТТЯ СЕЗОНУ

Союзівка (Г. Колесса). — Наближається вікенд Дня Праці, а з ним — кінець літнього сезону на оселі УНСоюзу Союзівці. За традицією останній тиждень сезону найбільш насичений різноманітними імпрезами — мистецькими програмами, зустрічами, забавами.

Співачка Оля Ходоба-Фриз

Солістка ансамблю „Віка" Вікторія Врадій

У п'ятницю, 4-го вересня о год. 8:30 вечора в залі „Веселки" розпочнеться зустріч з гостями з України, чия діяльність направлена на оздоровлення населення, пораженого радіацією. Доповідачі — Олександер Кіріченко, викладач відділу медичної радіології та радіяційної медицини Київського медичного університету та Андрій Петриків, працівник відділу клінічної діягностики Львівської обласної дитячої спеціялізованої лікарні з проблем Чорнобиля. Будуть порушені теми про стан здоров'я населення України та про вищезгадану львівську лікарню, яка заклала Фонд допомоги дітям Чорнобиля в Галичині, зокрема у Львові. Під час зустрічі буде показаний документальний фільм про Чорнобиль — хроніка подій під час і після катастрофи.

О год. 10-ій вечора відбудеться забава, гратиме тріо Олеся Кузишина.

У суботу, 5-го вересня о год. 8-ій вечора в залі „Веселки" відбудеться програма Фолк-театру Остапа Стахіва зі Львова, яку артисти присвячують 50-літтю УПА а о 9-ій вечора гості оселі розмістяться біля тенісових кортів Союзівки, де під відкритим небом почнеться великий концерт за участю вокально-інструментальних ансамблів „Віка" зі Львова та „Фата Моргана" з Києва. Назва відомої рок-групи „Віка" походить від імені її солістки, Вікторії Врадій. Співачка — лавреат фестивалю „Червона Рута", їй присвоєно звання „Міс Рок Европи". Група складається з шести осіб, керівник — Володимир Бебешко (чоловік Вікторії). В концерті також виступить гуморист Роман Василик, який вже неодноразово виступав цього сезону на Союзівці. Р. Василик — співпрацівник радіостанції в Джеффесонвіллі, Н. Й., учасник кількох Комедійних Клюбів в Ню Йорку.

Відвідувачам цього концерту слід подбати про власні сидіння. На суботніх забавах, які розпочнуться по закінченні концерту, гратимуть оркестри „Темпо" і „Фата Моргана".

Мистецько-розвагова програма неділі складатиметься з денного та вечірнього концертів. О год. 2:15 по полудні під відкритим небом на терасі „Веселки" виступлять вже добре знайомий гостям Союзівки ансамбль „Фата Мор-

(Закінчення на стор. 4)

ДИВІЗІЙНИКИ В ҐЛЕЙН СПЕЙ

Ґлейн Спей, Н. Й. — Тут у суботу і неділю, 5—6-го вересня, на оселі „Верховина" проходитиме 10-ий Делегатський з'їзд Братства Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії УНА. В програмі — ділові наради, спільна вечеря та Богослуження. Розвагова програма включатиме забаву при звуках оркестри „Обереги" зі Львова — в суботу, 5-го вересня; в неділю, 6-го о год. 3:30 по полудні — концерт, в якому виступить ансамбль „Обереги", бандуристка Любов Венглерович, соліст Микола Олексишин та гуморист, дивізійник Роман Колісник з Канади.

Реєстрація делегатів в суботу, 5-го вересня від год. 9-10 ранку.

У СВІТІ

ПІД ЧАС ВІЗИТИ ДО Азербайджану і Вірменії в останні дні серпня італійський дипломат Маріо Рафаеллі офіційно запропонував ворогуючим сторонам умови припинення вогню терміном на 60 днів. Ці умови передбачають, що вже у перші дні вересня азербайджанці і вірмени відкладуть зброю убік і сядуть за стіл переговорів.

ФАКТ „АГРЕСІЇ" з боку Тбілісі щодо абхазьких народів" констатував міністер юстиції Росії Ніколай Фьодоров. Він підкреслив, що незалежно від того, „подобається нам політика якогось регіону, народу, державних структур чи ні, йти шляхом силових методів у вирішенні міжнародних проблем — справа абсолютно безперспективна, протиправна і неморальна".

ПОСЯГАННЯМ НА незалежність суверенної держави" назвав віцепрем'єр Таджикистану Давлат Усман рішення російського президента про переведення під юрисдикцію Росії прикордонних військ, дислокованих на території цієї середньоазіятської республіки.

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ Фонд на своїй вересневій сесії має намір застерегти Росію, що вона не здійснює тих економічних реформ, проведення яких висувалося як попередня умова для надання їй фінансової допомоги. Японська газета „Нігон Кейдзай" повідомила, що Міжнародний Валютний Фонд відмовиться надавати для Росії обіцяні їй 3 біл. дол.

В СУБОТУ І НЕДІЛЮ 29-го і 30-го серпня, в 10 містах у східній частині Німеччини повторилися напади на будинки, де мешкають втікачі з країн Азії, Африки і колишнього Совєтського Союзу. В неділю неонацисти східного Берліну спалили вщент шатрове містечко втікачів і обстріляли мешкання, де перебувала албанська родина. **По всій країні арештовано 180 хулиганів, котрі зчинили погроми.**

В АМЕРИЦІ

ПОШКОДЖЕННЯ, ЩО ЇХ спричинив гураган „Андрю" у процесуванні природнього газу в Мехіканській затоці значно зменшить продукцію на кілька тижнів поки не закінчаться всі направи. Ціни природнього газу дуже підвищились минулої п'ятниці, тому аналітики передбачають, що покупці природнього газу на північному сході та середньому заході цієї зими будуть платити куди більше за уживання природнього газу. Крім цього деякі економісти передбачають, що нищівні дії „Андрю" можуть також бути спричинником оборотного процесу у видобуванні природнього газу. Бо впродовж останніх десяти років ціни природнього газу зменшувалися з року на рік, це було в порядку для покупців, але ціла індустрія процесування природнього газу та споріднені з нею індустрії були дуже пошкоджені.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ у Вайомінг в місцевості Джексон Гол відбулася конференція економістів країни, яку зорганізував Федеральний банк резерви з Кензас Сіті. Очевидно, що на конференції перше місце займали дискусії на тему американської економії та можливості її поліпшень. Обговорено також пропозицію японського уряду вирученя своєї економіки із занепаду у формі значної суми гроша. Вашінгтонські економічні політики хіба можуть тільки мріяти про такі можливості, гальмовані 350 біл. дол. дефіцитом вони не можуть чогось подібного пропонувати бо це напевно збільшило б дефіцит ЗСА на додаткових 50 біл. дол. Присутній на конференції професор Стенлі Фішер з Массачусетського технологічного інституту підкреслив те, що „фінансова політика ЗСА є нерухомою з причини бюджетного дефіциту".

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА 27-го серпня Експортно-імпортний банк ЗСА схвалив дати Росії гарантії кредиту на 102 міл. дол. Повідомляючи про це рішення заступник голови дирекції банку Юджін Лосон заявив, що сподіється до кінця осені надати Росії ще додаткових два біл. дол. для російської нафтогазовидобувної індустрії. Ці гроші будуть призначені на купівлю сучасного бурового обладнання, через брак котрого ця індустрія в Росії дуже терпить.

ДОСІ ВСІ ДИВУЮТЬСЯ, що спонукало американського шахіста-дивака Боббі Фішера погодитися на шаховий турнір між ним і Борисом Спасским його суперником з давніх часів. Турнір мав би розпочатися в середу, 2-го вересня у місцевості Светі Стеван в Югославії наперекір забороні американського уряду та погрозами високих грошових кар, а навіть уз'язнення за зламання встановлених Організацією Об'єднаних Націй санкцій проти Югославії. Якщо, Б. Фішер, який відомий із не дотримання своїх зобов'язань справді розіграє турнір із Спасским, то це буде його перша публічна гра за минулих 20 років, як він виграв першенство світу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Неонацизм у Німеччині

Коли провалився берлінський мур і настала проблема з'єднання двох частин поділеної Німеччини, треба було — згідно з Посдамським договором з 1945 року дістати дозвіл від чотирьох переможних у Другій світовій війні держав. Америка не ставила ніяких застережень. Але Великобританія Франція і Совєтський Союз найбільше лякалися, щоб у з'єднаній Німеччині, яка своїми розмірами і числом населення стане наймогутнішою великодержавою у центрі Европи, не відродився націоналізм гітлерівського типу. Тому обмежили число німецької армії, застосували обмеження щодо летунства і морської фльоти, однак залишили Німеччину в НАТО, бо це своєрідна контроля над Німеччиною з її невичерпним потенціялом людей і промислу.

У минулому тижні всі великі часописи світу принесли тривожну вістку про демонстрації неонацистів у Ростоку і Еверсальде, двох містах недалеко Берліну. Ці демонстрації тривали кілька днів, приходило до зударів із поліцією, але остаточно настав спокій і ніхто фізично не потерпів. Однак державна верхівка Німеччини занепокоїлась, дарма що по суті не йшлося про неонацизм, як відродження гітлеризму з її божевільною ідеологією „Майн Кампфу", а про рух — ворожий чужинцям Німецька Федеративна Республіка (Західня Німеччина) мала дуже ліберальний закон про визнання політичного азилю. З того закону скористали сотні тисяч втікачів із сателітних країн ще перед їх усамостійненням, за існування СССР. Тоді в Західній Німеччині був брак робочих сил і тому уряд використовував той наплив чужинців, як потрібну промислові робочу силу.

Тепер ситуація докорінно змінена. Названі вгорі два міста, які зробили собі злу славу вуличними авантюрами, належали до Східньої Німеччини. Там по нинішній день не закінчився ще процес переходу економіки з контрольованої на вільний ринок. Тому там настало велике безробіття. Втікачі з СССР і сателітних країн встигли доробитися і це коле в очі німцям, які бідують, живучи з державної допомоги безробітним. „Ню Йорк Таймс" з 28-го серпня ц. р., який приніс обширну статтю про ці події, признає, що велика більшість німців не солідаризується з отими авантюрниками, які запозичили собі нацистські гасла у демонстраціях, які не були політичними, тільки соціяльно-економічними. Президент Німеччини Фрідріх Вайцзекер виголосив через радіо велику промову, в якій таврував оці демонстрації, запевняв, що Німеччина не зійде із шляху демократії та заспокоював теж натуралізованих у Німеччині чужинців, щоб не лякалися, бо вони стоять під охороною законів. Підсумок тих подій можна схопити у приказці „З великої хмари малий дощ".

У Німеччині нема ніякого підложжя для відродження дійсного нацизму. Націонал-соціялістична партія Адольфа Гітлера, яка спершу нараховувала сім членів, розрослася у всенародний рух в реакції на драконські постанови Версайського мирового договору, що закінчив Першу світову війну. Текст цього договору склав тодішній прем'єр Франції Клемансо, що його підтримав на мировій конференції президент Америки Вудро Вілсон. Німеччина втратила не тільки Альзацію й Льотаринґію, що була кістю незгоди з Францією, але й вона не мала права тримати війська у Надренії та втратила території у користь Бельгії, Голляндії, Данії і Польщі. Вона втратила заморські колонії і її зіштовхнули до держави другої кляси. Тодішні альянти — „Антанта"—перетягнули струну і спровокували цю реакцію, яка стала догідною почвою для гасел Гітлера. Нічого подібного сьогодні нема.

Німеччина поруч із Японією стала найбагатшою країною світу. Тамошня демократія не є „демократією" в „лапках", як себе називала ленінська „найдемократичніша конституція у світі". Це держава із зразковим порядком і культурою, яка належить до передових у світі. Боріс Єльцин запевняв недавно, що комунізм ніколи не вернеться. Канцлер Німеччини Гельмут Коль може із куди більшою певністю запевняти, що нацизм у ніякій „нео" формі не воскресне.

М. Мельник

КІЛЬКА ЗАВВАГ ДО НОВОГО ПРОЄКТУ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

II

Чи Національні Збори або народ можуть без труду усунути президента, скажімо, на випадок серйозного політичного конфлікту? Відповідь на це питання є „ні". Стаття 183 пропонує: „Повноваження Президента припиняється достроково у випадках: порушення ним вимог несумісності посади Президента з іншими видами діяльности; недовіри народу, висловленої на всеукраїнському референдумі; усунення з посади в порядку імпічменту".

Щоб усунути президента з ініціятиви народу за допомогою референдуму (стаття 186), треба принаймні 2 мільйони підписів виборців. Та навіть коли зберуть потрібні підписи, референдум все ще може не відбутися, коли абсолютна більшість кожної із двох палат Національних Зборів висловиться проти. В тій ділянці закон є дуже добрий. Треба тільки зробити формальну поправку. В Конституції не можна встановляти таких цифр, як два мільйони, тому що її тяжко змінити і вона має тривати дуже довго, за той час чисельність населення напевно зміниться. Замість абсолютних чисел треба вживати відсотки. У тому випадку в грудні минулого року уповноважених до голосування було коло 38 мільйонів. Два мільйони становлять 5,2 відсотка і таку цифру треба вживати в Конституції.

Референдум про усунення президента можуть теж заініціювати Національні Збори, коли кожна палата проголосує „за" абсолютною більшістю голосів. Та на практиці Національні Збори ледве чи будуть поспішати з подібною ініціятивою, тому що на випадок програшу президент може розпустити парлямент. Цей уступ є теж дуже добрий.

Коли президент поповнить кримінальний злочин, тоді Рада послів (щось в роді Сенату в Америці) може його усунути двома третіми голосів усіх послів.

На основі проєкту президент не є формальним головою уряду. Проєкт передбачає кабінет міністрів з прем'єр-міністром на чолі. Та це тільки формально. Стаття 190 каже, що „Кабінет Міністрів (...) підпорядкований Президенту, перед ним відповідальний і в своїй діяльності керується його програмою і рішеннями".

Це виглядає дуже гарно на словах, та тут основне питання є, хто призначає і усуває чи прем'єр-міністра, чи окремих міністрів, чи цілий кабінет міністрів?

У цілком природний спосіб президент пропонує Національним Зборам на затвердження прем'єр-міністра та певну кількість найважніших міністрів. На призначення інших міністрів президент згоди парляменту не потребує. Але звільнити прем'єр-міністра та згаданих міністрів президент без згоди парляменту не може. Це є незвичайно погане конституційне обмеження. Не може бути нічого гіршого, як ситуація, де найважніші члени уряду шукають підтримки в парляменті — дуже часто за допомогою „підкупу", — щоб мати змогу не боятися президента та втриматися на посаді. Яскравий примір того роду поступування дав недавно прем'єр-міністер Фокін. Коли поставлено на обговорення Верховної Ради вотум недовір'я Фокінові, він зорганізував майже весь кабінет міністрів і загрозив Верховній Раді, що коли вона вотум недовір'я прийме, тоді цілий кабінет міністрів подасться до димісії. Шантаж той увінчався успіхом.

В ділянці бюджету та можливого бюджетного дефіциту, формулювання положень в проєкті Конституції є жахливе. Там сказано (стаття 168), що „Прибутки і видатки держави мають бути (...) збалансовані" та що „Будь-які видат ки, не передбачені державним бюджетом, є порушенням закону".

Було б так гарно, коли б на тому скінчилося, та зразу ж за тим маємо таке: „Закон встановлює розмір бюджет ного дефіциту". Отже, на практиці, парлямент може ухвалити дефіцити у будь-яких розмірах.

Чи проєкт дає президентові можливість уневажнити того роду закон? Таку можливість президент має у формі вето, та на практиці руки президента будуть зв'язані. Поперше, можливість успішного вето є така мала, що положення проєкту в тому пункті можна б назвати іллогічним. Справа в тому, що вето може бути уневажнене звичайною більшістю голосів, і це є нонсенс. Коли пропоненти закону знайшли більшість, щоб його ухвалити, то чому мало б їм раптом стати

(Закінчення на стор. 3)

Достойному братові Кардиналові Мирославу Івановї Любачівському Верховному Архиєпископові Львівському українців

З особливою радістю єднаюсь у релігійному обряді, за яким 27-го серпня здійсниться торжественне перенесення на батьківщину тлінних останків Достойного Верховного Архиєпископа Львівського Українців, блаженної пам'яті Кардинала Йосифа Сліпого.

Ціла вселенська Церква поділяє почування Церкви візантійсько-українського обряду, дивлячись на цього непохитного оборонця віри, на цього мужа Церкви, при його поверненні на землю, яка бачила його народження.

Ми віримо, що цей слуга „вірний і мудрий" (Лк. 12, 42) перебуває у славі свого Господа, осяяний блиском Бога, за якого мужньо засвідчив своєю добротою, у тій спільноті, що упродовж довгих років була у насиллі безбожництва.

Як молодий священик і єпископ, був він для віруючих, повірених його пастирській опіці, служителем Тайн Божих. Пізніше, „в кайданах за Христа" (Фил. 1,13), його свідчення сталось ще більш вимовне. Зі свого заслання утримував він живий вогонь апостольської сили у своїх вірних, через свою особисту жертву і через прив'язання до духовних вартостей рідної землі.

Проминуло майже вісім років, як Господь покликав його до свого Царства, тут у Римі, в шанобливому віці 92 літ. Його Церква приготовлялась тоді до торжественного святкування Тисячоріччя Хрищення святого Володимира і всього народу Київської Русі, того спадкоємства, що його боронив він ціною найбільших жертв.

Його життя повне самозречення не залишилося безплідним. Разом з єпископами, священиками, монахами і монахинями та переслідуваними вірними він простелив свободу сучасній Україні

Для цього власне він з надією очікував дня, коли його діти зможуть свобідно визнавати їхню віру. Він був певний, що так станеться, бо раніш як розпрощатись з цим світом, він заповів, щоб його тіло було віддане рідній землі, уже свобідній.

Не без особливого змислу стається це, за неосяжними задумами Бога, у століття народження цього взірцевого Пастиря, непохитного захисника віри: спочивай тепер у мирі, у твоїй рідній землії, в цьому Соборі святого Юра, на вічне свідчення про страждання перенесені в ім'я Ісуса та його святої Церкви.

Молю Бога, щоб католикам візантійського обряду на Україні, в дусі братньої єдности з іншими українськими християнами, взоруючись на світлому прикладі цього Пастиря, під мудрим прапором Вашої Еміненції і Ваших Співбратів в єпископстві, змоглли далі блистіти світлом їхньої віри. На слідах їх тисячолітніх традицій і в повній єдності з Престолом св. Апостола Петра, зможуть вони успішно стати до нових апостольських змагань у сучасному світі, щоб статись учасниками великого діла нового благовіствування Европи.

Коли ж несеться традиційна літургійна пісня-молитва „Вічная пам'ять покійному Кардиналові Йосифові Сліпому", об'єднаний в дусі з усіма, що беруть участь у перенесенні його тлінних останків, передаю моє апостольське благословення на всіх учасників, віддаючи їх під материнський покров Пресвятої Богородиці, взятої на небо.

Іван Павло П. П. II
З Ватикану, дня 15-го серпня 1992 року.

НА ШЛЯХУ ВІДРОДЖЕННЯ

II

Не можна забути і започатковані Лисенком традиції створеної консерваторії на початку нинішнього сторіччя. Її професори та випускники — великий Горовіц та Нейгауз, Яворський та Малько, Глієр, Лятошинський, Ревуцький. Природно, все це треба вивчати, примножувати. Але ж пане ректоре, не вбачаєте Ви в цьому деяку небезпеку національної відстороненос ти. Законний глибокий потяг до національного, чи не підведе він до деякої замкнености?

О. Т.: Ні в якій мірі. Наша історично-культурна ситуація була особливо трагічною, а тому на початковому етапі сконцентрувати, концепційно вибудувати історію еволюції національної музики без „білих плям" — наша нагальна необхідність.

Але ми ні в якій мірі не забуваємо, що держава Україна — багатонаціональна. А тому на часі вивчення української музичної культури в контексті мистецьких засад народів України. На базі республіканської ляболаторії народної творчости маємо на меті вивчення фолкльору інших народностей — росіян та молдаван, кримських татар та білорусів, жидів, болгар, греків, поляків тощо.

Більш того, неможливо розвивати та вивчати музичну культуру України без зв'язків з світовою культурою. Приведу приклад. Ще зовсім недавно наші професори і студенти не мали можливости ознайомитись з реальною панорамою культурних процесів сучасного світу — причини відомі. Мізерні години в учбових плянах, спущені зверху, віддавалися музиці передвоєнної та повоєнної доби: не все, так би мовити, „підходило" нашим студентам з ідеологічної точки зору. Нині на катедрі історії закордонної музики готується зовсім нова програма курсу „Музика XX сторіччя". Новий курс буде охоплювати всі напрями розвитку культури заходу і сходу, півночі та півдня, генеральних процесів мистецтва народів сучасного світу.

М. К.: Тепер кілька слів про саме поняття „Академія". Що це означає для учбового закладу? Адже не секрет, що сьогодні багато вузів, інститутів, нічого не змінюючи, вибирають тільки того, що гучні назви. І навпаки, відроджена в цьому році Києво-Могилянська Академія має особливі умови прийняття, підвищені вимоги до вступаючих, професорського складу, якісно іншу структуру навчання. Чи плянуєте ви таку якісну різницю в цьому напрямку — тих хто закінчив консерваторію і тих, хто буде закінчувати Академію?

О. Т.: До того намагаємося наблизитися. Але раптово, одним вольовим рішенням цього зробити не можна. Потрібен час, за яким — кропітка праця над новою концепцією, методичними розвідками, якісними змінами структур катедр, розробками альтернативних програм і, нарешті, особливими грошовими асиґнуваннями українського Уряду, нашого Президента, спеціяльні закордонні фонди. Соромно казати, але консерваторія не має можливости посилати своїх талановитих учнів на міжнародні конкурси — нема чим сплатити конкурсні внески. Доречним буде сказати про плачевний стан будинку консерваторії, вкрай незадовільний гуртожиток, недостатній інструментарій, тяжка ситуація з фоно і книжковими матеріялами. Маю великі сподівання, що керівники нашої держави розуміють, що таке духовний генофонд нації і не дадуть загинути новим поколінням талантів України.

М. К.: Останнє запитання, пане редакторе, пов'язане з вашими думками спеціяльно для газети „Свобода". Чи будуть і як саме налагоджуються контакти Національної Музичної Академії з діяспорою? Адже на часі — створення єдиної історії розвитку української культури в новому обсязі, систематизація численних наукових розвідок вчених-українців світу. Робота така повинна мати реґулярний результативний характер.

О. Т.: Подібні ідеї займають якнайсерйозніше місце. Плянуємо вивчення маловідомих нам українських композиторів, колективів, хорів тощо. Думаємо про перспективу праці в найбільших центрах українських поселень фолкльорної експедиції для записів сучасного побуту наших земляків. Були б щасливі, аби музичні діячі, вчені, дослідники та етнографи приїхали б до нас із серіями лекцій. Або, навпаки, запропонували контакти в інших формах — випуску спільних альманахів, збірників праць, музичної літератури. Радо приймемо всіх бажаючих захистити дисертацію, наукові розвідки, приїхати на стажування з будь-яких спеціяльностей. В свою чергу, з задоволенням відрядимо своїх професорів та студентів в учбові центри закордону.

М. К.: Дякуємо, пане професоре. Сподіваємося, ви недовго чекатимете на допомогу — моральну і матеріяльну, цікаві перспективні пляни перетворяться в реальність. Дай нам Боже бачити Національну Музичну Академію, багатою на таланти, а керований вами центр — одним з провідних в Европі.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕ ЗАБУВАЙМО ПРО УКРАЇНЦІВ ЮҐОСЛАВІЇ

Із зацікавленням прочитав статтю О. Труша, п. з. „Балканська трагедія"(„Свобода", з 21-го і 22-го серпня ц. р.), в якій автор аналізує ситуацію в Боснії і Герцеґовині, де також живуть давнопоселені наші люди, яким ми повинні простягнути руку допомоги. У своїй статті О. Труш стверджує неохоту Заходу мілітарно встрявати в боротьбу на Балканах, зокрема на гористому і лісом вкритому терені Боснії і Герцеґовини, бо це терен — „рай" для ведення партизанської війни, яка, до речі, була б затяжною й принесла б колосальні жертви в людях і величезні матеріяльні втрати. Це був би другий В'єтнам. От чого, мовляв, боїться Захід, на чолі з Америкою!

Єдиний шлях, що примусив би сербів до припинення дальшої окупації згаданих територій, це економічна санкція — твердить автор. Однак тут треба зауважити, що, якщо б, наприклад, встрявання Америки й інших держав було в інтересі тих же держав, то напевно були б спроби мілітарної сили. Це наче поучення і для нашої молодої держави не покладатися

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Хромиш

ТРАГІЧНІ ПОДІЇ У КОЛИШНІЙ ЮҐОСЛАВІЇ І ДОЛЯ УКРАЇНЦІВ

II

Західні кордони „Великої Сербії" у проєкції комуністичної влади Сербії і Чорної Гори мінялися, серби губили війною забрані території. Так прийшли до лінії Карлобаґ — Оґулин — Вировитица, але ту лінію не вспіли втримати, хоч мали третю армію за чисельністю і озброєнням у Европі. Тепер вже прийшло до питання не тільки території Хорватії, Боснії і Герцеґовини, але і сам інтегритет Сербії, бо на півдні Сербії албанці проголосили свою республіку Косово, мусулмани Сандяка мають свої вимоги, а чорногорці більше не хочуть терпіти економічну бльокаду світу, яка їх приводить до тотального занепаду.

Крім державотворчих народів — сербів, хорватів і мусулман — у війну були замішані і національні меншості, у тому числі і русини-українці. Їх становище специфічне, бо переважно перебувають у Войводіні (Сербія) біля 30,000, у Хорватії біля 5,000 і у Боснії і Герцеґовині біля 5,000. До цих країв тодішньої Південної Угорщини вони прибули із Закарпаття у знаних міґраціях за часів Марії Тереси (вони себе називають русинами) перед 250 роками — точніше 1750 року і є найстарішою українською діяспорою. Друга більша група населилася в Боснії 1890 року, отже перед 100 роками, після анексії Боснії з боку Австро-Угорщини.

Найтяжчі бої проходили якраз через міста їх проживання у Хорватії, а тепер і у Боснії. Русини-українці визнають Україну за свій материк, хоч Україна до останніх років не мала можливости виконувати свої обов'язки щодо своїх співнародників. У час вибуху війни в колишній Юґославії Україна боролася за утвердження своєї державности і не піднімала активности на захист своєї меншости, як це робили угорці та чехи і словаки. Це зрозуміло, бо кожна акція захисту українців у Хорватії викликувала репресії сербів проти русинів-українців, які у більшості перебували у Сербії. Сербія від початку надіялася, що Росія зробить воєнну інтервенцію проти України і дістане алібі за свої воєнні дії і свою аґресію. Сербія на референдум за незалежність України дивилася як і на такий самий референдум хорватів. Навіть не сповнила основних норм міжнародних звичаїв, щоб привітати результати референдуму та вибору президентом України Леоніда Кравчука. Про можливість визнання України навіть не споминалося, хоч Росія це вчасно зробила.

Сербська преса неприхильно сприйняла зустрічі президентів України і Хорватії, а це знов викликувало репресії до українців у Сербії і окупованих хорватських землях, особливо після подання вістки, що Україна збирає добровольців за охорону Хорватії. Сербія у своїй аґресії порадувалася путчеві в СССР. Вона не рахувала на його зламання. Мирне вирішення розпаду СССР є найбільшим засудом сербів за нецивілізований розпад Юґославії. У своїх претенсіях на чужі території не дістали підтримки навіть від своєї традиційної союзниці Росії. Вони надіялися, що світ поділиться на юґославському питанні і війна пошириться по Европі, як це було у Першій світовій війні. Їм єдність світу у засуді їх шовіністичної політики не йшла на руку.

Трагічні події у часі війни для русинів-українців означають ґеноцид над ними. Серби їх мобілізували до т. зв. ЮНА, яка після розпаду Юґославії найшла свій інтерес служити сербським національним інтересам. Їх висилали на фронт до Хорватії до своїх сонародників, де вони боронили свої доми і свої села. Тепер у Боснії мобілізуються у т. зв. Сербську Боснійську країну (Прнявор, Баня Лука й інші) і висилають на своїх сонародників у Босанськім Броді і Дервенті. Одночасно нищать сліди української матеріяльної і духовної культури на окупованих землях (Петровська церква, церква у Вуковарі та монастирі).

Трагічність становища тієї меншости можна ілюструвати даними Союзу Русинів-Українців Хорватії.

У Вуковарі мешкало 2,000 русинів-украінців, з того загинуло — 115, вбито або розстріляно — 15 поранено — 270, відведено до концентраційних таборів після пограбування — 200, вигнано після окупації — 500, біженці — 100, зникли і не знати де вони — 200.

У Петровцях мешкало 1,200 русинів-українців: загинуло — 9, вбито або розстріляно — 3, повішено — 2, поранено — 15, побито і мальтретовано — 100, відведено до концентраційних таборів після пограбування — 10, вигнано у часі окупації — 761, вигнано після окупації — 200, всього вигнано — 961, біженці — 50, зникли безвісти — 50

У Миклошевцях мешкало 519 русинів-українців: загинуло — 3, вбито або розстріляно — 1, поранено — 10, побито і мальтретовано — 50, відведено до концентраційних таборів, після пограбування — 120, вигнано у часі окупації — 295, вигнано після окупації — 415, всього вигнано — 710. біженці — 15, зникли безвісти — 10.

У Новській мешкало 400 русинів-українців: поранено — 3, вигнано — 60, біженці — 15.

В інших місцевостях (Винковці, Жупаня, Осиєк, Дяково, Славонський Брод і Заґреб) загинуло — 10, поранено — 15, відведено до концентраційних таборів після грабунку — 20, побито і мальтретовано — 20, вигнано — 200, біженці — 100, зникли безвісти — 50.

Загальні жертви русинів-українців ілюструють такі дані: участь у хорватських збройних формаціях — 410 (у відсотках до кількости мешканців Хорватії найбільша участь українців), загинуло у хорватській ґарді — 30, загинуло цивільних жителів — 123, вбито або розстріляно — 18, масакровано — 5, повішено — 2, поранено у ґарді — 113, відведено до концентраційних таборів після пограбування — 242, побито і мальтретовано під час окупації — 242, вигнано зразу після окупації — 1,080, вигнано під час окупації — 1,055, всього вигнано — 2,135, біженці з території, охопленої війною — 280, зникли безвісти — 310.

Продовження буде.

Кілька...

(Закінчення зі стор. 2)

тяжко знайти ту саму більшість, щоб уневажнити вето? В Америці Конгрес потребує двох третіх голосів, щоб уневажнити вето президента. Та коли якийсь закон таки здобуде дві треті голосів, тоді президент дуже часто вето не ставить, тому що вигляди на успіх є мінімальні.

Супроти цього вимога збалансованого бюджету в проєкті Конституції є звичайним висловом „побожних" бажань, а не зобов'язуючим законом. Було б дійсно недобре, коли б в такій важній справі, як нестримний ріст бюджетних дефіцитів проєкт Конституції залишився таким, яким він є тепер.

І, врешті, проблема змін і доповнень до Конституції. Та й ця проблема є найбільш важною, тому що Конституція, яку без труду можна змінити, в дійсності є радше збіркою звичайних законів, ніж Конституцією. Ми знаємо це з недавнього досвіду, коли перший секретар КП СССР та його кліка могли зробити з конституцією дослівно все, що хотіли.

На основі статті 256 „Зміни і доповнення до Конституції можуть вноситися за ініціятивою не менше однієї третини складу кожної палати Національних Зборів або в порядку народної ініціятиви, підтриманої підписами не менше двох мільйонів виборців. Закон про внесення змін і доповнень до Конституції в порядку здійснення народної ініціятиви приймається всеукраїнським референдумом. Закон про внесення змін і доповнень до Конституції в порядку здійснення парляментської ініціятиви приймається Національними Зборами не менше, між двома третинами голосів від встановленого Конституцією складу кожної палати". Було б незвичайно корисно для політичної стабільности країни, коли б дві треті голосів Національних Зборів були підтверджені всеукраїнським референдумом.

Губернатор Флоріо прийняв українських ветеранів

Принстон, Н.Дж. (Ю. Мізюк). — У четвер, 30-го липня, губернатор Ню Джерзі Джеймс Флоріо запросив всіх стейтових командирів ветеранських організацій прибути на вечерю та церемонію, яка відбулася в губернаторському домі „Драмтвакет" в Принстоні. Представниками від організації Українських Американських Ветеранів (УАВ) були: стейтовий командир Юрій Мізюк та адьютант Іван Тиміш.

Цього року шість громадян Ню Джерзі були вибрані крайовими командирами різних ветеранських організацій і губернатор хотів їм погратулювати цього вечора.

Після вечері губ. Флоріо привітав всіх ветеранів. Він згадав свою службу в американській фльоті і гордився, що він тепер служить „за стерном" Ню Джерзі. Відтак губернатор роздав пляркети для шістьох крайових командирів: Віктора Копонегро (Італійсько-американські ветерани), Алберта Когена (Жидівські ветерани), Джозефа Гелмса (Ветерани пурпурового серця), Лі Гордфарба (Ветерани Перл Гарбор), Роберта Воллеса (Ветерани закордонних війн), та Джозефа Брукса (Ветерани Першої світової війни).

Під час зустрічі (зліва): комішенер Р. Бернард, стейтовий командир УАВ Ю. Мізюк, губ. Дж. Флоріо, стейтовий адьютант УАВ І. Тимаш.

Після церемонії українські представники зустрілися з губернатором і подякували йому за його акції в користь українців. Коли він був в Конгресі Дж. Флоріо запропонував законопроєкт яким відтак створено Конгресову комісію для дослідження Великого голоду в Україні. Губ. Флоріо також видав резолюцію 6-го грудня 1991 року, якою визнав Україну як самостійну державу.

Під час вечері також були присутні Люсинда Флоріо, ген. Віто Морґано, командир Національної гвардії Ню Джерзі, та комісешер ветеранських справ Ричард Бернард. Зустріч з губернатором зорганізував Роман Мартинюк, який служить в головній квартирі Національної гвардії в Трентоні.

Кобзарський Табір

В останніх десять літ Емлетон означає кобзарські табори. Учасники перезвали їх на Кобзарську Січ. Цього року 45 бандуристів з'їхалося на Оселю Всіх Святих УАПЦ, над річкою Алеґені, біля малого містечка Емлетон в Пенсильванії. В неділю, 9-го серпня, відкрився кобзарський табір — дев'ятий раз на цьому ж місці. Кобзарська Січ в останні тринадцять літ випустила в світ багато талановитих молодих бандуристів. Деякі з них стали інструкторами, деякі вже сидять у першому ряді Української Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, які продовжують свою мистецьку роботу по громадах діяспори — не тільки ЗСА, але в Канаді, Бразилії, Арґентині, Венесуелі, Німеччині та Бельгії.

Коли учасники цього табору віком від тринадцять до шістдесят двох років зібралися, їх зустріли відомі в кобзарській сім'ї особистості — Юліян Китастий, Ліля Павловська, Марко Фаріон, Оксана Родак, Віктор Китастий, Катя Лаба... та Ірка Китаста.

Кожного року табір є під патронатом Української Капелі Бандуристів. Володимир Мурга, комендант (перший тиждень) та скарбник Капелі Бандуристів, подарував кожному учасникові сорочку з емблемою УКБ та авдіо-тейп Капелі. Д-р Марко Фаріон, довголітній адміністратор й організатор цього табору та комендант на другий тиждень (та ще й заступник голови і соліст УКБ) привітав всіх, представив інструкторів та роздав кожному матеріяли до навчання. Кожний присутній, разом з батьками та родиною не міг дочекатися кульмінації цього табору — в неділю, 23-го серпня в 1-ій год. відбувся кінцевий концерт Кобзарської Січі —92!

Максим Ли...

За дальшими інформаціями про табір наступного року прошу телефонувати до д-ра Фаріона: (313) 689-7979.

АЗЕРБАЙДЖАНСЬКІ воєнні літаки безперервно бомблять Степенакерт, столицю Нагорного Карабаху. Цими днями на місто скинено 500-кілограмову бомбу, у висліді її вибуху з-під руїн будинку витягнули 13 мертвих тіл, а 120 осіб були поранені.

Вісті з Українського Національного Музею в Чикаґо

Український Національний Музей у Чикаґо починає розвивати свою діяльність з огляду на те, що Управа Музею купила інший, вигідніший дім, але щоб перенестися до нього, треба його переробити згідно з потребами і вимогами Музею. У зв'язку з цією справою президент Музею д-р Юрій Гриценяк розіслав листи до українців у Чикаґо й околиці, де просить людей доброї волі жертвувати гроші на розбудову купленого для Музею дому. У своєму зверненні д-р Ю. Гриценяк, представляючи справу, при цьому висуває чотири головні причини, чому для нас є потрібний Музей у Чикаґо. Він каже, що українська громада в Чикаґо й на Середньому Заході потребує відповідного місця для показу нашої багатої культури та історичної спадщини. Подруге, американське суспільство потребує відповідного місця де можна отримувати правильну інформацію про Україну та українців.

Потретє, історія українців у Чикаґо — це ваша історія, ваших батьків і дідів, вона повинна бути збережена для наших нащадків. Нарешті, для українців в Україні має бути доступна історія про українських емігрантів у ЗСА. Є надія, що українська громада в Чикаґо й околиці відгукнеться позитивно й з вирозумінням на цей заклик і щиро з морального і патріотичного обов'язку постарається зібрати потрібну суму грошей для нашого Музею.

Тут ще треба відзначити, що окрім грошей Музей мусить мати відповідно вишколених людей в галузі мистецтвознавства, історії України, а також всесвітньої історії, а при цьому орієнтуватися в естетиці. Також потрібно розумітися на композиції інкрустації та видах декоративно-прикладного мистецтва й архітектури. Український Національний Музей у Чикаґо відвідують часто-густо студенти різних шкіл, їхні екскурсії відбуваються під проводом професорів або викладачів, які активно цікавляться Україною, її історією, економікою, культурою, літературою, мистецтвом, релігією, географією, українським життям в Америці.

Мені траплялося бачити такі відвідини Музею студентами університету, коли вони зверталися з різними запитаннями до Ольги Мрочко-Калимон, яка супроводжувала цю екскурсію і давала точні пояснення й відповіді. Правду сказати, це були виклади на університетському поземі. Треба дивуватися, звідки ця людина має стільки знання з багатьох галузей науки? Щасливий наш Музей у Чикаґо, що має таку людину! Ольга є дуже вміла в способі урядження виставок у різних громадських місцях. Як приклад відзначу, що 20-го—24-го липня ц. р. з рамени Українського Національного Музею у Чикаґо відбулася виставка у будинку стейтового центру. На ній були показані інкрустована прекрасна касетка, тризуб та українські писанки. Інкрустацію талановито виконав мистець Дем'ян Стельмах. Також на цій виставці були показані чудові українські писанки Тетяни Рейнарович. Відвідувачі з насолодою оглядали ці шедеври українського мистецтва, в самому центрі великого міста Чикаґо. Цей стейтовий будинок відвідує величезна кількість людей особливо в обідню пору коли працівники бюрів мають вільний від праці час. Ініціятором і виконавцем виставки була Ольга-Мрочко Калимон, яка з великим завзяттям і відданістю працює для Українського Національного Музею в Чикаґо.

Варто згадати й інших активістів нашого Музею, зокрема колишніх вчительок Франґу Дахнівську і Соломію Кавку. На жаль, Соломія Кавка від певного часу хвора, а тому від щирого серця бажаємо їй скорого одужання.

В Українському Національному Музеї в Чикаґо зберігаються неоціненні багатства культури нашого народу, які були витворені на рідній землі, і також у прибраній батьківщині — Америці. Туж можна з приємністю оглядати гарно виконані портрети наших славних князів, гетьманів, генералів, письменників, визначних людей з різних наших історичних епох, а також із часів визвольних змагань. Особливо цінною є експозиція народного одягу — від бойківського до полтавського. Можна оглянути різні книжки наукового та белетристичного змісту. Музей володіє цінною колекцією портретів визначних американських президентів, різними американськими відзнаками — золотими й срібними медалями американських президентів. Є тут історичні цертифікати, що були надані американськими президентами для українця — проф. д-ра М. Біди, а також багато інших документів, листів і грамот, що мають історичне значення.

Український Національний Музей у Чикаґо — це надійне джерело знання, з якого можна черпати потрібні відомості про Україну та про українців у діяспорі.

Б. М.

Не забуваймо...

(Закінчення зі стор. 2)

забагато на нікого і не вірити голословним декляраціям — заявам. Знаємо, що говорив президент Дж. Буш будучи в столиці України, і котрою з черги була Америка у визнанні самостійности України. І тут, у зв'язку із ситуацією на Балканах, насуваються думки про положення на Україні: не все посувається вперед, так як би того бажали. Є голоси, що хотіли б все відразу й докорінно змінити, не подумавши чи така наґальна зміна не принесе шкоди й інших небажаних наслідків. Чи не краще поступати вперед обережно?

Вичитав я у американській пресі про те, що коли Хорватія проголосила свою незалежність, хорватські політики проєктували, а, може, й внесли в свою конституцію закон, що позбавляв сербів рівноправного громадянства. Це, самозрозуміло, обурило сербів і викликало повстання проти хорватів, на хорватській землі. Не знаю чи щось подібного було заплановано в Боснії і Герцеговині, де одну третю всього населення становлять серби. Західні політики вже тепер твердять, що переможцями є серби, і що загарбані ними території, так і залишаться під пануванням сербів.

Володимир Колюбінський
Фініквілл, Па.

З волі Всевишнього по довгій і тяжкій недузі в суботу, 29-го серпня 1992 р. упокоїлася на 72-му році життя дружина дириґента покійного Володимира

бл. п.

МОНІКА БОЖИК

ПАРАСТАС в п'ятницю, 4-го вересня 1992 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Kiefer and Eyerick, **в Лос Анджелес, а похоронні відправи в суботу, 5-го вересня о год. 10-ій рано в католицькій церкві Лос Анджелес, Кал. відтак тіло спочине біля могили дорогого чоловіка на цвинтарі** St. Fernando Missione **в Лос Анджелес, Кал.**

Залишила в великому горю:

сина — БОГДАНА з родиною
дочку — ОЛЮ з родиною
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Україні і Польщі

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що 27-го червня 1992 р. по довгій і тяжкій недузі упокоївся

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ

бл. п.

БОГДАН СТЕПАН КОЛАТАЛО

нар. 17-го листопада 1927 р. у Львові, похоронений на цвинтарі George Washington Memorial Park, Paramus, N.J.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ДАРІЮ
дочку — ЛІДІЮ з мужем ГОВАРДОМ МАРР
дочку — ІРИНУ з мужем ЮРІЄМ ЮРКЕВИЧЕМ
внуків — НАОМУ, МАТЕЯ, АНДРІЯ
тещу — НАТАЛІЮ СТЕФАНІВ
брата — ЮРІЯ з родиною в Україні
шваґра — ГНАТА СТЕФАНІВ з родиною
шваґрових — ОЛЬГУ та ВІРУ з родинами
та ближчу і дальшу родину в Америці та Україні

З глибоким жалем повідомляємо українську громаду, що 2-го серпня ц. р. відійшов у вічність

бл. п. проф.

ПЕТРО МЕГИК

що народився 24-го червня 1899 року на Буковині,

один з основників Об'єднання Мистців Українців Америки, основник і довголітній директор кол. Української Мистецької Студії у Філядельфії, Па., редактор і видавець журналу „Нотатки з Мистецтва" та „Книги Творчости Українських Мистців поза Батьківщиною", промотор мистецького життя у Філядельфії, основник і голова мистецького гуртка „Спокій" у Варшаві, член УВАН та НТШ в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у Філядельфії — неділя, 30-го серпня в каплиці М. і М. Насевичів при вул. Франклін і Бравн, год. 6-та веч. та понеділок, 31-го серпня в катедрі НЗПД Марії год. 8:30 ранку.

ПОХОРОНЕНО на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Просимо про молитви за спокій його душі.

Редакційна Колеґія „Нотатки з Мистецтва"

ПРАЦІВНИКИ ВИБОРЧОЇ кампанії президента Джорджа Буша і віцепрезидента Дена Квейла знайшли новий підхід до виборців, який вони уважають буде дуже допоміжним. Цим разом вони мають на меті пов'язати губернатора Билла Клінтона з американськими адвокатами, які дуже сильно підтримують його кандидатуру у цьогорічних президентських виборах. Для пересічного американського виборця є дещо застрашуючим, коли говорити про ще більші права для адвокатів, які й без того вже посуджують, що вони є спричинниками багатьох небажаних потягнень. Одначе політичні спостерігачі уважають, що ця тактика республіканців може обернутися бумеранґом.

В НЕДІЛЮ, 30-ГО СЕРПНЯ, ізраїльські воєнні літаки скинули бомби на позиції проіранської організації Гезбола в селах Ловіз, Мліта і Ейн Бовсвар, розташованих в південноливанській провінції Іклім аль-Туффа.

Для чою Бог дав нам очі на чолі?...

Чи задумувались ви коли-небудь, чому Бог дав нам очі на чолі, а не на потилиці? Мабуть тому, щоб ми не дивились постійно на те, що минуло, будь воно добре чи зле, а йшли вперед, до нових труднощів та, що головне, перемог.

Чому ж ми, українці, впер то не хочемо дивитись вперед, а всім серцем і розумом постійно повернуті у наше минуле? Посудіть самі: ми завжди говоримо, які славні були наші предки у Київській Русі, які у нас гарні танці та пісні, вишивки та писанки. Славимо те, що наші діди-прадіди досягли. А чи хто-небудь з вас задумувався, що наше покоління, тобто кожен з нас, може зробити для нашої майбутньої історії?

Постійно чую нарікання: то москалі нас принижують, то жиди обманюють, то свої ж українці грабують. А чи ми щось зробили, щоб не допустити цього? Старе жидівське прислів'я говорить: „Якщо ти дався обманути себе — це все, що тобі належиться!" Чи нашому народу дійсно лише це належиться? Мабуть, прийшов час повірити в те, що наша доля у наших з вами руках!

Кожен з нас знає, що освіта відчиняє перед людиною великі можливості, кра ще бачення світу. Освітня Фундація Петра Яцика ось уже кілька років займається більшу кількість часу тим, що допомогає українцям у цілому світі отримати ті знання, які допоможуть нашій нації піднестись понад тих, хто нас понижує. Щороку Дирекція цієї харитативної установи роздає на різні стипендії та пожерт ви понад 100,000 дол. Щороку лише наше бюро у Міссіссага відповідає на понад 2,5 тисяч листів та факсів, в яких люди просять поради, інформації, допомоги. Ми склали, тричі видали і безплатно розповсюдили на Україні довідник фінансових підтримок та стипендій у всьому світі, яким вже скористало кілька тисяч людей. Завдяки роботі Інформаційно-дорадчого центру „Освіта" при Київському університеті, який ми фінансуємо, лише у минулому 1991—92 навчальному році понад 200 аплікантів успішно здали за наш рахунок вступні іспити TOEFL, GRE, GNAT, які вимагаються при вступі до західніх університетів. Понад 20 з них того ж року були прийняті на навчання до ЗСА, Канади, Австралії, Німеччини, Франції, Швайцарії, Японії з наданням їм повного фінансування. Багато більше було прийнято з наданням стипендії, яка покриває необхідні витрати лише на 60—80 відсотків. Через відсутність права працювати за кордоном, ці студенти не в змозі докласти потрібну суму своїми силами і ідуть до нас за допомогою.

Майже не існує у нашій громаді установ, які б зобов'язалися фінансувати навчання українських студентів. Часто установи, які все ж допомагають, обмежують таку поміч студентам лише певних дисциплін (історія України, економія, то що). Лише Освітня Фундація Петра Яцика розглядає і намагається допомогти прохачам з різних ділянок. Але фінансова спроможність Фундації теж має межі: з кількох тисяч прохань щороку ми можемо підтримати лише якийсь десяток, бо мусимо ще допомогти різним установам — бібліотекам, університетам, інститутам тощо.

Наша громада завжди щедро давала пожертви на видання збірок пісень та вишивок, на навчання нашого минулого. Це все потрібно, але якщо ми не допоможемо українцям дістати кращу освіту, може статися, що Україна не матиме ніякого майбутнього, або воно буде суже сіре. Тяжко отримати незалежність, але ще тяжче її утримати. В даний момент Україні негайно потрібні дипломати, політики, бізнесмени, медики, інженери, спеціялісти всіх ділянок. Закликаю всю українську діяспору приєднатись до зусиль нашої Фун дації у наданні кращим українцям можливості навчитись за кордоном метод та шляхів будівництва кращої, могутнішої України. Може хтось із вас зможе дати лише 10—20 дол., а хтось запише більшу пожертву — об'єднавшись, ці гроші відчинять перед багатьма людьми двері до кращого майбутнього, їхнього власного та їхньої держави.

Пожертви на більші суми будуть утворювати персональний Фонд жертводавця. Наша Фундація лише розпоряджатиметься ним за волею даної людини. Всі пожертви на Освітню Фундацію Петра Яцика можна відтягати від податку.

Вашої допомоги прошу не я, а сотні українських студентів та спеціялістів, перед якими відчиняється можливість покращити свої знання за кордоном. Подумайте, невже майбутнє нашого народу є менше вартісним, ніж його минуле, яке ми так завзято підтримуємо? Пам'ятаймо, для чого Бог дав людині очі на чолі... Якщо ви вирішите приєднатись до нас у фінансуванні навчання українців, надсилайте свої пожертви на адресу: Petro Jacyk Educational Foundation, 1260 Eglinton Ave. E. Mississauga, Ont. L4W 1K8; tel.: (416) 238-0467.

Оксана Яцик

Аксьонов...

(Закінчення зі стор. 1)

українського громадянства. Державною мовою у Криму має бути тільки російська. Про кримських татар взагалі не згадували. Збори ухвалили рішення провести 5-го вересня конференцію Всекримського руху виборців за Республіку Крим, а 19-го вересня на найбільшому стадіоні Симферополя „Локомотив" провести з'їзд, у якому мають взяти участь не менше 100,000 виборців, з метою домогтися розпуску Верховної Ради Криму, обрання нового парляменту Криму і також президента Республіки Крим.

Українська громада Ялти віднедавна дістала аж 15 хвилин часу для радіомовлення українською мовою. Та й цього довго домагалися активісти місцевого осередку Товариства української мови „Просвіта". Вони також уже тривалий час змагаються за те, щоб місцеве російськомовне радіо не блькувало передач першої програми Українського радіо. У місті радіопересиланням з Києва надається лише 40 відсотків часу. Решта часу заповнена трансляціями з Москви.

Меджліс кримсько-татарського народу виявив, що 7 більйонів карбованців, виділених для допомоги депортованим народам Криму, витрачаються не за призначенням. Кабінет Міністрів Криму разом з Комітетом у справах депортованих народів розпоряджаються грошима на свій розсуд. Після кількох перевірок встановлено, що великі суми ідуть на „латання дірок" у бюджеті Республіки Крим.

Українець...

(Закінчення зі стор. 1)

ракових захворювань. Вважаю, що раковий вірус завжди присутній в організмі людини. До певного часу він 'мовчить', але під дією фонової радіяції чи з інших причин активізується, викликаючи зміни в генетичній програмі клітин, змушуючи їх анормально розмножуватися. Так і з'явився біодозин — комбінація антибіотиків, деяких солей, здатних загоювати застарілі рани, та біологічноактивних природних стимуляторів рослинного походження.

Десь на третю добу після початку прийому біодозину у хворих підвищується температура, саме в цей час починається найвідповідальніший момент бототьби препарату з раковими вірусами. Двобій цей триває приблизно шість діб. Але й після зниження температури біодозин певний час ще треба вживати. Другий період триває майже три місяці, доки не розсмокчуться метастази. Для цього використовую природні стимулятори обмінних процесів, а також спеціяльні компреси", — розповів чудо-цілитель.

Отже всього три місяці — й не залишиться навіть метастаз. Нащадок українських козаків П. Телюк ще раз підтвердив, що все геніяльне-гранично просте. Можливо, його диво-препарат незабаром врятує життя мільйонам хворих на рак, як в Україні, так і у всьому світі. Невідомо тільки, чи отримав він дозвіл і змогу для масового виготовлення біодозину. Для тих, хто хотів би познайомитися з незвичайним препаратом та його автором подаємо адресу редакції: Україна, 252047, Київ—47, Проспект Перемоги, буд. 50, журнал „Жінка". Ніяких інших інформацій в журналі не надруковано. Відомо лише, що Телюк має вищу освіту.

Союзівка...

(Закінчення зі стор. 1)

В. Горбатюк

ґана" та член ансамблю „Віка" співак-гуморист Левко Дурко. Вечірній концерт проходитиме у „Веселці", початок о год. 8:30. Його розпочне ансамбль „Сизокрилі" (хореограф — Рома Прийма-Богачевська). Недавно „Сизокрилі" повернулися з успішного турне по Україні, повні натхнення і зворушливих вражень. Вражень. Вперше на оселі виступатиме відомий київський бандурист Володимир Горбатюк, співзасновник київського навчально-просвітницького Об'єднання „Кобзарська громада" та першої цілоденної кобзарської школи на київщині, активний учасник різноманітних громадських акцій в Україні. Після успішного минулорічного дебюту на Союзівці тут знову виступатиме Оля Ходоба-Фриз у супроводі братів Андрія та Юрія Стасівих (фортепіяно та бас-гітара). У співпраці з А. Стасівим Оля недавно випустила компактний диск та касету з українськими народними та сучасними піснями. Співачка часто виступала з різними ансамблями, як також з Андрієм Стасівим на фестивалі п. н. „Разом" в Канаді. Творчий доробок братів Стасівих включає виступи та звукозаписи з дуетом „Дарка і Славко", як також виступи з дітройським ансамблем „Каменярі". В недільному концерті також братимуть участь першуни вечора пісні і танцю Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі — 92. Після концерту, о год. 10-ій вечора розпочнуться забави, гратимуть „Темпо" і „Фата Морґана".

Від п'ятниці до неділі, 4—6-го вересня в Головному будинку проходитимуть виставки творів Ігоря Дяченка (графіка), Марійки Сохан-Тимець (ювелірні вироби) та Віри Васічко (олійні картини).

Протягом вікенду відбудуться 36-ті плавацькі та 37-мі тенісові змагання за чемпіонати УСЦАК та за нагороди і медалі УНСоюзу.

Вступ на концерти виноситиме: у п'ятницю, 4-го вересня — 5 дол. від особи, у суботу та неділю, 5—6-го вересня — дорослі — 10 дол. від особи, діти 13—18-ти років — 5 дол., до 12-ти років — безкоштовно. У понеділок, 7-го — вступ вільний.

Конферансьє програм — Мар'янка Гаврилюк та Аня Дидик-Петренко.

Союзівка завдячує організацію та проведення мистецьких програм сезону їх керівникові Ані Дидик-Петренко.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

Заголовок посмертної згадки, вміщеної на 3-ій стор. „Свободи" 25-го серпня, слід читати: „Посмертна згадка про св. п. Е. Глуховецького". — Ред.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки
НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.